

[Bertel Dahlgaard.]

opgang. Ved Koreakrigens udbrud blev imidlertid alle tendenser til en eventuel afsvækkelse af efterspørgslen brudt.“

Hvad vil det nu sige? Jå, det vil sige, at så sent som i maj i fjor syntes vi at nærme os en stabilisering af de økonomiske forhold, så meget mere som der sporedes tendenser til et prisfald på visse råstoffer, som mange ventede ville indtræffe i efteråret 1950. Med andre ord, det er Koreakrigen og den samtidig hermed stedfundne vældige internationale oprustning, der kommer som den store ulykke for dansk økonomi. Hermed tager fart den katastrofale forværring af bytteforholdet mellem importvarer og eksportvarer, som i øjeblikket truer den danske befolknings hidtidige levestandard, og denne forværring af bytteforholdet, siges det i beretningen, er endnu under en sådan udvikling, at oversigten regner med, at den i 1951 vil forringe befolkningens forsyningsforhold med 1 milliard kroner i forhold til foregående år.

Det drejer sig her om en så brat ændring i verdenskonjunkturernes indvirkning på dansk økonomi, at vi næppe nok før har oplevet noget tilsvarende, i hvert tilfælde kan det kun sammenlignes med dengang, da verdenskrisisens virkninger i 1931 væltede ind over landet.

Det, der her foregår, er jo, at øget produktion af krigsmateriel og opkøb til krigslagre, først og fremmest i USA, men også i en række andre lande sætter en inflationsbevægelse i gang, der skyller hen over Vesteuropa, men rammer landene med forskellig styrke. De lande, der selv har industrielle råstoffer, der efterspørges, vægter sig mod prisstigningerne udefra ved selv at eksportere til krigskonjunkturpriser, men Danmark har ingen industrielle råstoffer. Danmark har sine landbrugsprodukter, som prisbølgen endnu ikke har nået, og som mødes ude i verden af en hård landbrugsprotektionisme, samtidig med at det udefra kræves, at Danmark selv skal liberalisere. Hertil kommer så, at Danmark har nogen eksport af færdige industriprodukter, men i stort omfang industriprodukter, hvortil råstofferne tildels er købt i lande, der holder dobbeltpriser og derved stiller Danmark ugunstigt i konkurrencen. Kun vor handelsflådes fragter giver os en smule kompensation overfor disse mægtige kræfter, der her er sat i bevægelse. Hele denne situation for Danmark kan kort karakteriseres sådan, at krigskonjunkturerne i deres virkninger rammer vort land hårdere og mere brutalt end noget andet nord- eller vesteuropæisk land.

Jeg vil gerne anerkende, at den højtærede finansminister i dag har givet et korrekt billede af den stilling. Danmark herigennem er bragt i; men det synes mig, som finansministeren i sine spekulationer og i al denne nøgternhed viger tilbage for at drage de fornødne konklusioner overfor de kræfter, det her drejer sig om.

Vi har vel aldrig her i landet haft en finansminister, der har haft en sådan tyrkeretro og tillid til, hvad der kan nås ved nedskæring af befolkningens købekraft gennem skatter, og rigsdagen har været finansministeren følgagtig et langt stykke ad den vej — endda under stadige bebrejdelser fra finansministeren for ikke at ville gå langt nok.

Jeg har ikke benægtet, at denne vej kan være et middel blandt andre til at nedbringe befolkningens forbrug af fremmede varer og derved mindske landets valutaunderskud, men jeg tror ikke på, at vi kan beskatte os igennem de vanskeligheder, vi står overfor, og med den politik, regeringen fører. Forværringen af vort bytteforhold er af for store dimensioner til, at det kan ske.

Der er to ting, der i løbet af de kommende måneder kunne tænkes at bringe en afgørende ændring i disse vanskeligheder. Den ene er, hvis råstofpriserne har toppet, og der kommer en nedgangsbevægelse. Den anden er, at befolkningen får tro til, at priserne ikke mere vil stige væsentligt, og derfor ikke længere forcerer sine indkøb af frygt for nye prisstigninger. Indtræder der en sådan situation, vil det give det afgørende bidrag til at formindske vore valutavanskeligheder. Men hvem tør sætte sin lid til, at det sker? Finansministeren tør jo ikke; han proklamerer i sin økonomiske oversigt, at der snarest må ventes en ny bølge i den internationale konjunktur. Jeg er ikke så sikker derpå — medmindre en ny krig skulle komme —, men altså: finansministeren venter sig ikke noget godt i så henseende i den nærmest kommende tid.

Og hvis nu ministeren får ret, ja, da tror jeg, regeringen bør erkende, at det er selve den opgave, regeringen har sat sig, der er uoverkommelig.

Den opgave, man har sat sig, er jo at klare den internationale konjunkturs virkninger under ugunstigere vilkår end noget andet land og samtidig klare en hurtig indre oprustning. Det var løsningen af en tilsvarende opgave, der slog revner i Englands regering, som skaber store brydninger i andre landes regeringer og parlamenter. Det var forvisningen om, at en sådan opgave